

Betænkning afgivet af Retsudvalget den 23. maj 2024

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om en revision af Den Uafhængige Politiklagemyndighed

[af Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) og Astrid Carøe (SF)]

1. Indstillinger

Et *flertal* i udvalget (S, V, DD, M, LA, KF, DF, SIU, IA og SP) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse* ved 2. (sidste) behandling.

Et *mindretal* i udvalget (SF, EL, RV og ALT) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Javnadærflokkurin havde ved betækningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske bemærkninger i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

2. Politiske bemærkninger

Socialistisk Folkeparti

Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget finder det ærgerligt, at der ikke findes et flertal, som ønsker at styrke borgernes og betjentenes retssikkerhed i Den Uafhængige Politiklagemyndighed.

SF finder det ubestrideligt, at vi i Danmark har et dygtigt og godt politi, men det udelukker ikke, at vi har brug for forbedringer af Den Uafhængige Politiklagemyndighed.

SF tror ikke, at politifolk går på arbejde for at udøve unødigt magt over for borgerne. SF anerkender derimod, at politifolk dagligt står i situationer, hvor der på meget kort tid skal tages stilling til ting under ikkeideelle forhold. Politiet klarer denne opgave godt, og det gøres professionelt næsten altid. Men SF mener samtidig, at det er relevant at tale om, at politifolk også kan begå fejl – politifolk, der trods professionalitet kan risikere at gå for langt i magtudøvelsen. Det resulterer i, at borgerne nogle gange klager over politiet.

Nogle gange ønsker borgerne blot en undskyldning, og så kan sagen klares i mindelighed. Men andre gange ønsker borgeren, at sagen bliver undersøgt nærmere. Og det er i dis-

se tilfælde, SF mener politiklagemyndighedens sagsbehandling særlig har et svagt punkt.

For de sager, vi oftest diskuterer, er de sager, som undersøges ringest. Det er magtanvendelserne, som borgerne filmer, og hvor borgerne oplever, politiet går for langt – episoder, der opleves som unødigt voldsomme, og som går viralt i medierne.

SF finder det naturligvis ikke hjælpsomt, når medierne videregiver dokumentarer, som så senere viser sig at være vildledende og manipulerede, f.eks. i sagen om den syriske familie i Vejle. Det skaber unødige brister i tilliden til politiet og bidrog ikke mindst til at udløse voldsom chikane mod betjente og deres familier, hvilket er helt uacceptabelt.

Magtanvendelser er sjældent kønne, men det er langt fra det samme, som at de er ulovlige eller forkerte. Politiet skal kunne gribe relevant ind, og hvis borgeren har en voldsom adfærd, vil der skulle anvendes den fornødne magt for at stoppe vedkommende.

SF finder ikke, at det er hensigtsmæssigt, at de sager, der behandles som såkaldte adfærdsklager, kører i et forvaltningsretligt spor. Det betyder, at borgeren ikke afhøres, men indgiver sin klage på skrift, der så forelægges politimanden, som replicerer skriftligt og heller ikke nødvendigvis afhøres. Derefter træffes afgørelsen. Det betyder, at der ikke er de samme gode redskaber til at undersøge sagen, som hvis den efterforskes strafferetligt, som f.eks. edition, aflytning, direkte indhentning af videomateriale osv. SF mener dog ikke, at det betyder, at myndighederne skal anvende de skarpeste værktøjer i retsplejeloven hver gang. Det vil være overkill. Men det er svært at se de gode begrundelser for at nægte DUP'en at kunne indlede en undersøgelse med de værktøjer, som er i straffeloven, i nogle udvalgte og velbegrundede sager. Det må alt andet lige give et helt andet grundlag for at vurdere en sag end det, der kan indhentes i et forvaltningsretligt spor.

SF finder, at en klageordning skal være til for borgerne, og at ordningen skal være stærk, når det gælder klager over en myndighed, der har bemyndigelse til at anvende magt. Samtidig skal ordningen også yde en ordentlig retssikkerhed for betjente, hvilket er sikret med retsplejeloven.

Mange betjente angiver, at der hænger en sky over hovedet på dem, når DUP'en behandler deres sager. Det er hårdt og belastende for den enkelte betjent, fordi sagsbehandlingstiden er lang. Det forhold bliver vi også nødt til at gøre noget ved, og det kræver flere ressourcer.

I 2017 blev politiklageordningen evalueret. Det er 7 år siden. SF finder det tankevækkende, at klagerne dengang var meget utilfredse med sagsbehandlingen, siden hen er andelen af klager, der får medhold, faldende, mens antallet af klager er stigende. Det bør afklares, hvad årsagerne er til denne udvikling.

SF mener ikke, at vi kan leve med, at advokater fraråder deres klienter at klage, fordi de vurderer, at man aldrig får medhold i sådan en klage, i hvert fald aldrig, når der ikke er videomateriale.

Retsudvalget var på besøg hos DUP'en i januar 2024, og her gav DUP'en udtryk for gerne at vil have en direkte adgang til politiets it-systemer, så de selv – uden ophold – kan hente det materiale, de har brug for. I dag skal DUP'en kontakte politiet for at få det til at fremskaffe og udlevere materialet. Det bør efter SF's opfattelse laves om. DUP'en bør desuden have en direkte adgang til at indhente videomateriale, men DUP'en kan i adfærdsklagesager kun hente dette materiale, hvis de får samtykke fra ejeren af kameraet. Hvis de havde de samme muligheder som i straffesager, kunne de – ligesom politiet kan – indhente det direkte, hvilket ville spare tid.

SF finder, at det er sølle, at justitsministeren ikke engang tilbyder at lave en arbejdsgruppe, der kigger nærmere på politiklagemyndigheden. I januar 2024 sagde ministeren: »Jeg kan ikke på nuværende tidspunkt sige, hvad vi i givet fald vil ændre eller forbedre hos DUP. Det er en dialog, jeg har med Folketingets partier, og den vil jeg fortsat have der.«, jf. »Justitsministeren har fuld tillid til politiet efter TV 2-dokumentar om voldsomme anholdelser«, tv2.dk, den 25. januar 2024. Den dialog må SF forstå er færdig og lukket, og det er på vegne borgere og betjente i Danmark ærgerligt.

3. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 15. november 2023 og var til 1. behandling den 27. februar 2024. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Retsudvalget.

Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 2 møder.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 1 bilag på beslutningsforslaget.

Bjørn Brandenborg (S) Karin Gaardsted (S) Maria Durhuus (S) Gunvor Wibroe (S) Rasmus Prehn (S)

Rasmus Stoklund (S) Trine Bramsen (S) Preben Bang Henriksen (V) Lars Christian Lilleholt (V) Jan E. Jørgensen (V)

Tobias Grotkjær Elmstrøm (M) Nanna W. Gotfredsen (M) Aki-Matilda Høegh-Dam (SIU) Aaja Chemnitz (IA)

Anna Falkenberg (SP) Betina Kastbjerg (DD) Peter Skaarup (DD) Steffen Larsen (LA) fmd. Sólbjørg Jakobsen (LA)

Mai Mercado (KF) nfm. Per Larsen (KF) Mikkel Bjørn (DF) Peter Kofod (DF) Karina Lorentzen Dehnhardt (SF)

Lisbeth Bech-Nielsen (SF) Astrid Carøe (SF) Rosa Lund (EL) Zenia Stampe (RV) Torsten Gejl (ALT)

Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	50	Radikale Venstre (RV)	7
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	22	Dansk Folkeparti (DF)	7
Danmarksdemokraterne – Inger Støjberg (DD)	16	Alternativet (ALT)	5
Socialistisk Folkeparti (SF)	15	Siumut (SIU)	1
Liberal Alliance (LA)	15	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Moderaterne (M)	14	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	10	Javnaðarflokkurin (JF)	1
Enhedslisten (EL)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	5